

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav pro dějiny umění
Praha 2016

Bc. Martina Vaverová, Karikatura časopisu Dikobraz 1945–1968

Oponentský posudek

Martina Vaverová si jako téma své diplomové práce zvolila báječný, ale nesmírně interpretačně složitý materiál – časopis Dikobraz v období let 1945–1968. Pro posouzení dobového kresleného vtipu, který je v Dikobrazu v sledovaném období rozprostřen mezi politickou a komunální satiru, je nutná hluboká obeznámenost s historickými souřadnicemi, s dobovým politickým a společenským diskurzem. Zvolené časové rozpětí totiž v oboru kresleného humoru do značné míry kopíruje proměnlivé politické klima v Československu. Vaverová postupuje obezřetně od ročníku k ročníku, každý ročník tematizuje, označuje editory a hlavní autory, interpretuje zvláště výrazné kresby a věnuje se i jejich výtvarnému hodnocení. Úroveň jejích interpretací považuji za do značné míry za hodnou obdivu, neboť uchopení smyslu, zacílení ideologicky podloženého humoru skutečně mnohdy není snadné. Jak dokládá obsáhlý seznam použité literatury, věnovala autorka studiu dobového kontextu skutečně mimořádnou pozornost.

V některých případech se kreslenému humoru věnovali umělci, kteří paralelně tvořili i v oboru volného umění. V medailonech vybraných autorů Vaverová sleduje i tento aspekt problematiky. Téma a materiál nabízí, jak autorka v závěru vyslovuje, i řadu dalších podnětů - kupříkladu by bylo možné zachytit v historickém sledu ročníků názorový vývoj některých kreslířů (kupř. Karel Vaca, Bohumil Štěpán), kteří prošli v průběhu padesátých let složitým vývojem. Jistě se rovněž nabízí prozkoumat výstavy karikatury v Galerii Čs. spisovatele (Být či nebýt, 1959; Polylegran, 1964 a 1970) a porovnat možnosti karikatury uvnitř a vně Dikobrazu někdy i identických autorů.

V diplomové práci Martiny Vaverové je obrovský objem práce. Rozhodně nesouhlasím s její poznámkou, že chronologické řazení ročníků je únavné. Naopak, skládá puzzle doby a dovoluje sledovat osudy naší kulturní oblasti ve velkém detailu. Šťastně zvolené téma směřující k visual studies zároveň otevírá novou cestu k posouzení výtvarné úrovně kresleného humoru 40. - 60. let.

Diplomovou práci Martiny Vaverové jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.